

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. V. Lupu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Gheorghieș, A. Toderaș, A. Albu)

ÎNCHEIERE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători

Tatiana Vieru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oleinicova Ioana împotriva Svetlanei Nohai privind restituirea împrumutului,

împotriva încheierii din 28 martie 2017 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 19 septembrie 2013 Oleinicova Ioana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Nohai solicitând încasarea de la pârât a sumei în mărime de 26000 euro cu titlu de datorie, a dobânzii de întârziere în mărime de 11879 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, conform contractului de împrumut nr. 5266 din 06.08.2010, autentificat de notarul public Moraru Natalia, Svetlana Nohai a primit de la Ioana Oleinicova un împrumut în sumă de 26000 euro, pe perioada 06.08.2010 – 06.09.2010. Împrumutul s-a obligat să restituie integral suma împrumutată până la 06.09.2010 inclusiv. Contrar obligațiilor asumate, pârâtul până în prezent nu a întreprins nici o măsură de a restitui suma împrumutată și dobânda de întârziere. Măsurile întreprinse cu scopul de a soluționa litigiu pe cale extra judiciară sau dovedit a fi ineficiente.

A precizat reclamanta că, actualmente pârâta nu are un domiciliu permanent, iar la apelurile telefonice devine agresivă și imprevizibilă.

A mai declarat că, din cauza nerecuperării împrumutului, reclamanta se află într-o situație de stres permanent, care i-a adus grave prejudicii sănătății.

În cadrul judecării cauzei, Oleinicova Ioana și-a majorat cuantumul pretențiilor din acțiune în partea de ține de dobânda de întârziere, solicitând încasarea de la Nohai Svetlana în beneficiul Ioanei Oleinicova a sumei de 13014 euro, cu titlu de dobândă de întârziere. (f.d. 28, vol. I)

Prin hotărârea din 13 februarie 2014 a Judecătorei Ungheni s-a admis parțial acțiunea înaintată de Oleinicova Ioana; s-a încasat de la Nohai Svetlana în beneficiul Ioanei Oleinicova datoria în sumă de 26000 euro și dobânda de întârziere în mărime de 13014 euro, iar în total constituind suma de 39014 euro sau echivalentul bănesc în lei la ziua executării conform ratei de schimb a BNM; s-a încasat de la Nohai Svetlana în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 21396,21 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 24 mai 2016 a Judecătorei Ungheni s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nohai Svetlana împotriva hotărârii din 13 februarie 2017 a Judecătorei Ungheni.

Prin decizia din 16 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins recursul declarat de Nohai Svetlana și s-a menținut încheierea din 24 mai 2016 a Judecătorei Ungheni.

Prin încheierea din 28 martie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nohai Svetlana, SC „Litionit” SRL, SRL „Lis-Botnarenco” împotriva deciziei din 16 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți

La 29 mai 2017 Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, au declarat recurs împotriva încheierii din 28 martie 2017 a Curții de Apel Bălți solicitând casarea încheierii contestate, a deciziei din 16 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, a încheierii din 24 mai 2016 a Judecătorei Ungheni și a dispozitivului hotărârii din 13 februarie 2014 a Judecătorei Ungheni, cu emiterea unei încheieri interlocutorii prin care să aducă la cunoștința procurorului faptele de încălcare a legalității și drepturilor omului.

În motivarea recursului s-a indicat că, încheierea contestată este adoptată contrar legii, deoarece cauza a fost examinată cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Precizează că, instanța de judecată, la judecarea cauzei, i-a îngădit accesul liber la justiție, care conform art. 5 din Codul de Procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare. Astfel, instanțele de judecată fără a lua în considerare norma de drept precizată, au comis o violare a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prin nerespectarea principiului securității juridice. În acest fel, instanța de apel a admis o ingerință asupra securității raporturilor juridice prin emiterea încheierii contestate.

Opinează că, instanțele de judecată nu au creat condiții echitabile pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei și pentru a le acorda părților posibilitatea de a-și formula, argumenta și expune poziția asupra oricărei probleme de fapt și de drept în proces.

Declară că, unicele acte de procedură expediate de către instanța de apel în adresa Svetlanei Nohai, asociata și administratoarea SRL „Litionit” și a SRL „Lis-Botnarenco”, sunt citațiile din 23 septembrie 2013 și din 02 noiembrie 2013, care în

mod evident nu corespund criteriilor de accesibilitate, previzibilitate și claritate al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea intenționată a normelor procedurale. Deci, din materialele dosarului, în mod expres, se face dovada lipsei expedierii în adresa recurenților a actelor de procedură necesare, care urmează a fi efectuate în termenul prevăzut de lege sau în termenul de procedură (intentarea procesului civil, pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare, etc).

Relatează că, din materialele cauzei rezultă că procesul de judecată a fost condus în mod ineficient, iresponsabil cu o aplicare ineficientă a legii, iar actele judecătorești adoptate în prezenta cauză sunt ilegale.

La 17 iulie 2017 Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, au înregistrat recurs suplimentar, invocând că instanța de judecată nu a asigurat posibilitatea părților de a participa la examinarea cauzei, astfel făcându-se dovada încălcării flagrante a unui principiu de aplicare a Convenției degajate de Curtea Europeană, care stabilește expres că, dreptul de acces la justiție trebuie să fie efectiv.

De asemenea, au menționat recurenții că, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost înaintat spre executare fără a fi respectat principiul finalității hotărârilor judecătorești, astfel, în mod evident, nu s-a respectat caracterul obligatoriu al hotărârii judecătorești definitive, stabilit de art. 120 din Constituția RM.

Examinând temeiurile recursului, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră de a restitui recursul declarat de Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426¹ lit. (a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea din 28 martie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nohai Svetlana, SC „Litionit” SRL, SRL „Lis-Botnarenco” împotriva deciziei din 16 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți.

Nefiind de acord cu soluția adoptată, Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, au contestat-o cu recurs la 29 mai 2017.

Colegiul notează că cererea de recurs declarată de Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, urmează a fi restituită din motivul înregistrării recursului în afara termenului legal, rezultând din următoarele circumstanțe.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei

calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Materialul probator anexat atestă că Curtea de Apel Bălți, fiind investită cu judecarea cererii de revizuire depusă de Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, împotriva deciziei din 16 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, a expediat în adresa participanților la proces citația datată cu 09 februarie 2017, prin care a adus la cunoștința părților despre stabilirea ședinței de judecată pentru data de 28 martie 2017, ora 15:30. (f.d. 210, vol. I)

Din avizele de recepție anexate rezultă că, revizuenții au recepționat citația expediată de către instanța de revizuire la 14 februarie 2017 și respectiv, la 15 februarie 2017. (f.d. 211-214, vol. I)

Conform cererii înregistrate în instanța de revizuire la 27 martie 2017, Nohai Svetlana a solicitat examinarea cauzei stabilită pentru 28 martie 2017 în lipsa acesteia, deoarece este bolnavă. (f.d. 215, vol. I)

În cererea înregistrată la Curtea de Apel Bălți la 03 aprilie 2017, Nohai Svetlana a indicat că despre rezultatul încheierii contestate a cunoscut la 31 martie 2017, anexând în acest sens informația respectivă. (f.d. 227, 230, vol. I)

Astfel, s-a constatat cert că, Nohai Svetlana a cunoscut despre încheierea contestată la 31 martie 2017, însă a declarat recurs abia la 29 mai 2017, adică cu omiterea termenului de 15 zile din momentul pronunțării încheierii.

Colegiul relevă că la data pronunțării încheierii contestate și la data când Nohai Svetlana a aflat despre aceasta, erau în vigoare dispozițiile art.425 CPC în redacția legii nr.225-XV din 30.05.2003 conform căroră termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Anume aceste prevederi urmează a fi aplicate în speță, deoarece conform art. 3 alin.(1) CPC, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

Astfel, recurența Nohai Svetlana a cunoscut la data de 31.03.2017 despre pronunțarea încheierii din 28.03.2017 de către Curtea de Apel Bălți și a dispus de suficient timp pentru a contesta încheierea menționată.

În atare ordine de idei, Colegiul relevă că acțiunile recurenților nu constituie decât o denegare a acestora de a-și executa obligațiile procedurale în realizarea drepturilor, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Tot aici, Colegiul precizează că recurenții la contestarea încheierii instanței de revizuire din 28 martie 2017, nu au solicitat repunerea în termen și nu au justificat omiterea acestuia, ceea ce denotă că Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, nu au dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, în condițiile când personal nu au intenționat să-și realizeze drepturile și să-și asume obligații procedurale.

Colegiul menționează că omiterea termenului de contestare a încheierii instanței de revizuire nu este decât o eludare a recurenților de a beneficia de

drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Or, fiind persoane interesate în examinarea acestei cauze, urma să întreprindă toate măsurile necesare în vederea contestării în termen a încheierii instanței de revizuire din 28 martie 2017.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurenții nu s-a conformat prevederilor legale și nici nu a luat măsuri necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), ceea ce a dus la omiterea termenului de contestarea a încheierii instanței de revizuire din 28 martie 2017.

Sub aspectul dat, Colegiul reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În consecință, Colegiul conchide că recursul urmează a fi restituit cu fiind depus în afara termenului legal.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, recurenții au declarat recursul în afara termenului legal, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, împotriva încheierii din 28 martie 2017 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art.426¹ lit. (a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Nohai Svetlana, SRL „Litionit”, SRL „Lis-Botnarenco”, în proces de reorganizare, împotriva încheierii din 28 martie 2017 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oleinicova Ioana împotriva Svetlanei Nohai privind restituirea împrumutului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală